

Synodontis lucipinnis - Törpe kakukkharcsa

ELSŐ LEÍRÓJA:	Wright & Page, 2006
CSALÁD:	Mochokidae
MÉRET:	8 cm
C°:	23-26
pH°:	7,5-8,5
Nk°:	15-30
HELYIGÉNY:	150 liter
VISELKEDÉS:	társas, csoportos
TÁPLÁLÉK:	ragadozó
TARTÓZKODIK?	alsó szint
ÉLETTARTAM:	8-10 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Synodontis lucipinnis

Törpe kakukkharcsa
(Wright & Page, 2006)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Térkép még nem készült az adatlaphoz, feltöltése folyamatban!

Kelet-Afrika, Tanganyika-tó. Kizárólag a tó Zambiához tartozó részén, Mpulungu közelében (az ún. Musende Rocks szakaszon) fordul elő.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

A legkisebb termetű faj a Tanganyika-tó endemikus tollasbajszú harcsái közül, kifejezetten 8 cm-es testhosszt ér el. Alacsony hátú, karcsú faj, melynek lekerekített feje és hosszan megnyúlt farktöve van. Száját három pár, hófehér bajuszszál szegélyezi, melyekből a belső, harmadik pár viseli a keresztirányú felületnövelő kinövéseket, melyről a család a nevét kapta. Alapszíne sárgásbarna, néha kissé rézsínű, ezen nagy, sötétbarna foltok díszelnek. Fontos ismertetőjegye, hogy ennél a fajnál hiányzik a kopolyúfedő alatt eredő tüskenyúlvány és a mellúszó töve közötti pórus – bár ezt élő halon megfigyelni

közel sem egyszerű. Úszói koromfeketék, melyek mindegyikét fehér szegély keretezi. A hasúszók és a farok alatti úszó tövén egy kis foltban a test barnás alapszíne jelenik meg, ezt az angol szakirodalom „ablaknak” nevezi.

A tanganyikai Synodontis-fajok mind nagyon hasonló megjelenésűek, és megkülönböztetésük első pillantásra nem egyszerű. Fontos megfigyelnünk, hogy a hátúszó első sugara is fehér (tehát az egész úszó körbe keretezett), ezáltal a legtöbb rokonától egy csapásra egyértelműen megkülönböztethető. A legnagyobb kihívás azonban a hamis kakukkharcától (*Synodontis petricola*) elkülöníteni, a két faj ugyanis megtévesztően hasonlít egymásra. A *S. petricolánál* viszont jelen van a kis pórus a mellúszó és a csontos nyúlvány között, valamint a törpe kakukkharcshoz képest feje sűrűbben pöttyözött, s kisebbek a foltjai a fején. Emellett kifejtett kori méretük is támpont lehet, illetve az is jellemző, hogy a törpe kakukkharcsa foltjai nem annyira szabályosan kör alakúak. Ami viszont ezeknél objektívebb bélyeg, az éppen a hasoldali úszók tövén megjelenő folt, a hamis kakukkharcánál ugyanis a fehér kereten belül egyöntetűen fekete minden úszó.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Egészen 2006-ig, míg nem tisztázták önálló faji rangját, a hamis kakukkharcsa (*Synodontis petricola*) kisméretű területi variánsának tartották, *S. petricola* „Dwarf” (vagyis törpe) megnevezéssel. Magyar neve is innen eredeztethető, de fontos leszögezünk, hogy ez a faj nem fészekparazita, vagyis nem viselkedik kakukk módjára! Mindazonáltal a legkisebb termetű valamennyi, Tanganyika-tóban őshonos tollasbajuszú harcra közül, 8 cm-nél nem nő nagyobbra. Ez lehetővé teszi, hogy kisebb akváriumban is gondozzuk.

Csoportos életmódot folytató harcsákról van szó, ezért ha módunk nyílik beszerzésére, 5 példánynál kevesebbet ne vásároljunk. A faj tartására egy legalább 150 literes medencére lesz szükségünk, természetesen minél nagyobb az akvárium, annál több halat tudunk tartani benne, és egész népes csapatot is tarthatunk. Napközben is egész gyakran mutatkoznak, aktív szociális életet élnek. Teljesen békés, ártalmatlan állatok, a legapróbb halakat fogyasztják csak el, minden más olyan fajjal társíthatóak, amelyek bennük nem tesznek kárt. A legnagyobb ragadozó sügéreket természetesen kerüljük, de még búbos bölcsőszájú halakkal (*Cyphotilapia frontosa*) is eredményesen tarthatóak. Kiválóan alkalmasak egy tanganyikai biotópba, remekül illeszkednek például Neolamprologusok, Altolamprologusok vagy lazacsügérek mellé. Egyébként nem kell szigorúan a Tanganyika-tóhoz ragaszkodnunk tartásuk során, Malawi- vagy Viktória-tavi halak mellé is kerülhetnek, sőt, igényeik figyelembevételével társas akváriumok lakói is lehetnek. Itt optimális társaságot jelentenek számukra keményvizes szivárványhalak, elevenszülő fogaspontyok. Remek választás a törpe kakukkharcra, ha szeretnénk egy különleges és érdekes talajlakóval gazdagítani akváriumunkat.

Akváriumuk aljára mindenképpen finom, apró szemű homokot terítsünk. Előszeretettel kutatnak az aljzaton táplálék után, a megfelelő talaj viszont elejét veszi annak, hogy megsérüljenek érzékeny bajuszszálaik. Egyébként a nagyvívó sügérek számára is ez az optimális berendezés. Növényeket külön nem igényelnek, ezt inkább a sügérek (vagy más társhalak) és az akvárium jellegéhez igazítsuk, természetesen akár gazdagabb vegetációjú akváriumba is kerülhetnek. Ami inkább lényeges, hogy sok búvóhelyük legyen. Erre a legalkalmasabbak a különböző sziklák, kőrakások. Használhatunk lyukacsos mészkősziklákat, de lekerekített folyami kavicsokból is létrehozhatunk az egyik sarokban egy görgetegzónát. Mivel keményvizes halakról van szó, nem zavarja őket a mészkőből kioldódó kalcium, sőt,

azon kevés halak egyike, melyek számára nem okoz problémát, ha kagyló- és csigaházakat is elhelyezünk a medencében dekorációs céllal. (Ez a legtöbb társas akváriumban ellenjavalt, mert tovább keményítik az idehaza amúgy is jellemzően közepkemény csapvizet.) Ha uszadékokat, gyökereket is használunk, győződjünk meg róla, hogy nem eresztenek már huminsavakat a vízbe, mert azt harcsáink nem kedvelik. Agyagserepekkel, PVC-csővekkel is kiegészíthetjük a búvóhelyek számát.

Tiszta, bomlástermékektől mentes, alacsony nitrát tartalmú vizet igényelnek, ami lehetőleg legyen tiszta és átlátszó. Ennek biztosítására érdemes erős külső szűrővel rendelkezni, de mivel tavi halakról van szó, kerüljük az intenzív áramlást. A lényeg a biológiai lebontóképességen van. Hangulatos lehet, ha kékes árnyalatú lámpával világítjuk meg medencénket, s bár nappal is mutatkoznak, a túl intenzív fényt kerüljük. Nincsenek pikkelyeik, ezért érzékenyek lehetnek a klórra, különböző akváriumi vegyszerekre (réztartalmú gyógyszerek például). Az ideális hőmérséklet számukra kb. 24-25 °C. Nagyon fontos, hogy a Tanganyika-tó vize kemény és kissé lúgos, semmiféleképpen sem tarthatóak lágy vagy savanyú vízben. Az ideális pH 7,5-8,5 közötti, a vízkeménységet próbáljuk 20 nk körül beállítani, ettől magasabb és valamivel alacsonyabb is lehet. A legtöbb magyarországi csapvíz egyébként megfelel gondozására, ahol túl alacsony a keménység, ott magnézium- és kalcium-sókkal tudjuk ezt emelni. Figyeljünk rá, hogy a kis harcsák ne tudjanak a fűtő mellé bebújni, mert bőrüket az megégetheti, és csúnya hegek alakulhatnak ki rajta. Egyébként nem érzékenyek, strapabíró állatok.

Etetése nem szokott problémát okozni, sőt, általában mohón táplálkozik, és oda kell figyelni arra, nehogy elhízzanak. Alapeleségnek megfelelnek az akváriumi harcsatápok, de összeszededgetik a sügérek által meghagyott granulátumokat, vagy lemezes táp maradványokat. A természetben főleg ragadozó életmódot folytatnak, lárvákkal, csigákkal, férgekkel táplálkoznak – ezt érdemes akváriumban is lekövetni. Gazdagítsuk étrendjüket artémiával, cyclopszsal, szúnyoglárvával, grindálféreggel vagy blackwormmal. Növényi kiegészítést nem igényel túl sűrűn, néhanapján kevés spirulinás műeleséget vagy pár darab forrázott zöldséget kínáljunk fel nekik, de az étrend bázisát az állati eledel jelentsék. Nagyon érdekes viselkedést figyelhetünk meg e fajnál, ugyanis rendszeresen tisztogatja a nagyobb halakat, pl. sügéreket. Ilyenkor a bőrüket finoman végigkutatja és az esetleges külső parazitákat vagy ráakódott szerves maradványokat elfogyasztja.

Akváriumban kiválóan tenyésztethetőek, a jelenleg kereskedelemben kerülő példányok szinte teljes egészében tenyészetekből származnak és már nincs szükség számottevő vadbefogásra. Az ivarokat nem feltétlenül egyszerű megkülönböztetni, a nőstények valamivel nagyobbak és teltebbek, de ha csapatban vásároljuk őket, szinte biztosan lesz benne egy-két pár. Nagyon fontos, hogy nem fészekparazita faj, vagyis a „kakukkharcsa” név nevében csak a rokonságra és történeti okokra (a *S. petricola* variánsának hitték) vezethető vissza. Ikráit szabadon szórja, de szívesen ívik barlangokban is, ezt kihasználhatjuk tenyésztése során. Ha nagyobb ivadékszámot szeretnénk elérni, érdemes csoportosan ívatni őket. A szaporító akváriumba helyezzünk el virágcserepet, valamilyen tálszerű eszközt és ne használjunk aljzatot – erre egy kiváló megoldást láthatunk az adatlapon szereplő videóban. A harcsák előszeretettel fognak ezekben ívni, és így az ikrák is könnyedén eltávolíthatóak. A szülők nem mutatnak utódgondozást, sőt, fogyasztanak is az ikrákból. A szaporító akvárium vize legyen kb. 25 °C-os, és a tartásuknál is javasolt közepkemény, kissé lúgos kémhatású. Szaporítás előtt bőségesen etessük őket élő eledelkkel. A hím kergetőzik a nősténnyel, fejével lökdösi annak hasi tájékát, majd a páncélosharcsáknál is oly jellemző T-pozícióba állva történik meg a párzás. Egyébként vannak tenyésztők, akik mohába, vízinnövények közé ikráztatják őket – a halak nem ragaszkodnak üregekhez és barlangokhoz az ikrarakás kapcsán (hiszen szabadon szórják ikráikat). Az ikrák 1-2 napon belül kikelnek, és további pár napon belül el is úsznak a

kishalak. Indítani őket rotatóriával, papucsállatkával, infuzóriával célszerű, de nem sokkal később már a portápokot, frissen kelt artémiát, banánférget is képesek elfogyasztani. Naponta többször etessük őket, és legalább hetente cseréljük ki vizük kb. harmadát-felét. Növekedésük rendkívül lassú, hosszú hónapokba, akár fél év intenzív nevelésbe is beletelik, mire kiadható méretet érnek el. Csoportos tenyésztés esetén igen szép alomméret érhető el (termékenyebbek a fészekparazita fajokhoz képest) és megkapó látványt nyújt több száz kis Synodontis poronty, ahogy együtt kutatnak táplálék után.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: .

Eng: Dwarf Lake Syno, False Cuckoo Catfish, Dwarf Petricola Syno,

Egyéb köznevei: -

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Harcsafélék](#)

KULCSSZAVAK:

[2006](#), [Akváriumi halak](#), [Harcsafélék](#), [Mochokidae](#), [Synodontis lucipinnis](#), [Törpe kakukkharcsa](#), [Wright & Page](#)

JELLEMZŐK:

[lúgos \(8pH-nál több\)](#), [hosszú életű 6 év fölött](#), [gyér növényzetigényű](#), [alsó szint](#), [Afrika](#), [nagyon keményvízi \(20-30°Nk\)](#), [közepes méretű 5-10 cm](#), [növényt nem igényel](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [átlátszó vízi](#), [Kelet-Afrika](#), [normálméretű akvárium \(100-200 literig\)](#), [lassan mozgó vízi](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#), [közepesen aktív mozgású](#), [lassú mozgású](#), [Tanganyika-tó](#), [ragadozó](#), [félélló \(7.5-8 pH\)](#), [állóvízi](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [békés rajhal](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

- Dr Lothar Seegers: **Die Welse Afrikas – Ein Handbuch für Bestimmung und Pflege**
- https://www.planetcatfish.com/common/species.php?task=&species_id=103
- https://www.scotcat.com/factsheets/synodontis_lucipinnis.htm
- <https://www.scotcat.com/articles/article120.htm>
- https://www.aquariumglaser.de/en/fish-archives/synodontis_lucipinna_dwarf_petricola__en/
- <https://www.tfhmagazine.com/articles/freshwater/lake-tanganyikan-synodontisthe-revision>
- <https://www.fishkeeper.co.uk/help-and-advice/freshwater/catfish/dwarf-petricola-catfish>

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2021-01-31 16:00:17

Legutolsó frissítés: 2021-02-06 10:00:44

Katalógus ID: 10530

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/harcsafelek/synodontis-lucipinnis.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva